

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2090/2563

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว โจทก์ นาย ช. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.อ. มาตรา 151, ป.อ. มาตรา 157,

พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 151 เป็นกรณีที่ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น และความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ แม้โจทก์ให้เงินอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโง้งเพื่อการดำเนินงาน "ศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ" ดังกล่าวก็ตาม ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโง้งแล้ว จึงอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโง้ง หากโจทก์เห็นว่า จำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโง้งเสียหาย ก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151, 157 จำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายืน โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ฟังได้เป็นที่ยุติว่า จำเลยดำรงตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอบ้านโง้ง มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่รับมอบหมายจากจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด อำนาจการประสานงาน ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายอำเภอและช่วยเหลือนายอำเภอในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านโง้ง นายอำเภอบ้านโง้งอนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ให้ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโง้ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง หลังจากนั้นมีการจ่ายเงินค่าจ้าง มีการปรับปรุงห้อง และจำเลยขออนุมัติจัดซื้อวัสดุสำนักงาน วันที่ 9 ตุลาคม 2558 จำเลยทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ 2558 ถึงนายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เงินที่โจทก์ให้การอุดหนุนแก่ที่ทำการปกครองอำเภอบ้านโง้งเพื่อการดำเนินงานของศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการ เมื่อโจทก์ตั้งฎีกาเบิกเงินนำส่งให้แก่อำเภอบ้านโง้งแล้วจึงอยู่ใน

ความดูแลรับผิดชอบของนายอำเภอบ้านโฮ่ง ทั้งข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนว่า เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 นายอำเภอบ้านโฮ่งเป็นผู้อนุมัติทำหนังสือตกลงจ้างนางสาวจงกลณี และนางสาวชนินารถ ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ่ง โดยให้จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจรับงานจ้าง และจำเลยขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำนักงานเพื่อใช้ในศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างและการประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านโฮ่งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้ที่ส่งชื่อคือนายอำเภอบ้านโฮ่ง จำเลยจึงไม่ได้เป็นผู้จัดจ้างนางสาวจงกลณีและนางสาวชนินารถ และไม่ได้เป็นผู้จัดซื้อวัสดุสำนักงานตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนการจัดสถานที่ปรากฏตามภาพถ่ายแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการตามโครงการมาก่อนแล้ว หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 808.2/ว 74 ข้อ 9 และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 63 ไม่ได้กำหนดให้โจทก์มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในกรณีนี้ด้วย อย่างไรก็ตามหากมีการกระทำตามที่โจทก์ฟ้องเกิดขึ้น หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0808.2/ว 74 ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 ข้อ 11 ระบุว่า หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินงาน...ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ว่า ก่อนฟ้องคดีนี้ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 โจทก์โดยนายวีระพันธ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ได้ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบพิเศษ ภาค 8 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดลำพูน นายกรัฐมนตรี และวันที่ 14 ธันวาคม 2558 ได้ทำหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ตรวจสอบพฤติการณ์ของจำเลยที่ดำเนินโครงการส่อไปในทางทุจริตแล้ว ประกอบกับความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการอันเป็นผลเสียหายแก่รัฐ มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิและหน้าที่ของโจทก์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวโดยตรง หากโจทก์เห็นว่าจำเลยทำให้โจทก์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในอำเภอบ้านโฮ่งได้รับความเสียหายก็ชอบที่จะร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย พิพากษาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น ข้อกล่าวอ้างอื่นของโจทก์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา ไม่จำต้องวินิจฉัยพิพากษายืน

องค์คณะ

ชลิศร์ สวัสดิ์หัตต์ · นวลทิพย์ ฉัตรชัยสกุล · ทรงพล สงวนพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2090/2563>